

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET

TUOMIOISTUIN

MUISTIO

kansallisten tuomioistuinten ennakkoratkaisupyyntöjen tekemisestä

TÄYDENNYS

vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskevissa ennakkoratkaisupyyntöissä sovellettavan kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn voimaantulon johdosta

(2008/C 64/01)

1. Tällä muistiolla täydennetään kansallisten tuomioistuinten ennakkoratkaisupyyntöjen tekemistä ⁽¹⁾ koskevaa nykyistä muistiota esittämällä käytännön ohjeita uudesta kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelystä, jota sovelletaan vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskevissa ennakkoratkaisupyyntöissä. Tästä menettelystä määrätään yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan 23 a artiklassa ja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 b artiklassa ⁽²⁾.

2. Näiden ohjeiden tarkoituksena on avustaa kansallisia tuomioistuimia, kun ne aikovat pyytää kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltamista, sekä helpottaa tämän menettelyn käyttämistä yhteisöjen tuomioistuimissa. Nykyisessä muistiossa esitettyjen ohjeiden tavoin nämä ohjeet eivät ole sitovia.

Kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltamisedellytykset

3. Kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä voidaan soveltaa vain Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon (29-42 artikla) kuuluvilla aloilla, jotka koskevat poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa, ja EY:n perustamissopimuksen kolmannen osan IV osastoon (61-69 artikla) kuuluvilla aloilla, jotka koskevat viisumi-, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaa sekä muuta henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvää politiikkaa, mukaan luettuna oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa.

4. Vaikka ennakkoratkaisupyyntö esittämisestä seuraakin lähtökohtaisesti, että kansallinen oikeudenkäyntimenettely keskeytyy, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut ratkaisunsa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pysyy toimivaltaisena antamaan turvaamistoimia asianosaisten intressien suojaamiseksi yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota odottaessa, erityisesti sellaisen kansallisen hallintotoimen osalta, joka perustuu yhteisön toimeen, jonka pätevyydestä on pyydetty ennakkoratkaisua.

5. Yhteisöjen tuomioistuin päättää kiireellisen menettelyn aloittamisesta. Lähtökohtaisesti tällainen päätös tehdään vain ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen perustellusta pyynnöstä. Poikkeuksellisesti yhteisöjen tuomioistuin voi päättää omasta aloitteestaan, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä, kun tämä näyttää olevan tarpeen.

6. Kiireellisessä menettelyssä yksinkertaistetaan yhteisöjen tuomioistuimessa käytävän menettelyn eri vaiheita, mutta sen soveltamisesta aiheutuu huomattavia vaatimuksia yhteisöjen tuomioistuimelle sekä asianosaisille ja muille menettelyyn osallistuville osapuolille, erityisesti jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ Ks. EUVL C 143, 11.6.2005, s. 1-4.

⁽²⁾ Ks. EUVL L 24, 29.1.2008, s. 39-43.

7. Menettelyä on siis pyydetty vain olosuhteissa, joissa on ehdottoman välttämätöntä, että yhteisöjen tuomioistuin lausuu ennakkoratkaisupyyntöä mahdollisimman nopeasti. Tässä ei ole mahdollista luetella tyhjentävästi tällaisia tilanteita, erityisesti siksi, että vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskevat yhteisön säännöt ovat luonteeltaan vaihtelevia ja voivat kehittyä, mutta kansallinen tuomioistuin voisi harkita esittävänsä pyynnön kiireellisestä menettelystä esimerkiksi seuraavissa tilanteissa: tapauksissa, joissa henkilö on vangittuna tai hän on menettänyt vapautensa, kun vastaus esitettyyn kysymykseen on ratkaiseva kyseisen henkilön oikeusaseman arvioimiseksi, tai asiassa, joka koskee vanhempainvastuuta tai lasten huoltoa, kun tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu yhteisön oikeuden nojalla, toimivalta riippuu ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta.

Pyyntö kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltamisesta

8. Jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi päättää nopeasti, onko aiheellista aloittaa kiireellinen ennakkoratkaisumenettely, pyynnössä on esitettävä ne oikeudelliset seikat ja tosiseikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, ja erityisesti kyseessä olevat riskit, jos ennakkoratkaisupyyntö käsitellään tavallisessa ennakkoratkaisumenettelyssä.

9. Sikäli kuin mahdollista, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää lyhyesti kantansa vastauksesta, joka olisi annettava esitettyyn kysymykseen tai esitettyihin kysymyksiin. Tämä helpottaa asianosaisten ja muiden menettelyyn osallistuvien osapuolten kannanottoa ja yhteisöjen tuomioistuimen päätöstä ja siis osaltaan nopeuttaa menettelyä.

10. Kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelystä esitetty pyyntö on laadittava muotoon, jonka avulla yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamo voi välittömästi todeta, että asialle on annettava erityiskohtelu. Tätä varten pyyntö on syytä esittää itse ennakkoratkaisupyyntöä erillisessä asiakirjassa tai saatekirjeessä, jossa kyseistä menettelyä nimenomaisesti pyydetään.

11. Itse ennakkoratkaisupyyntöä muistutetaan, että asianmukaiset ohjeet sisältyvät jo kansallisten tuomioistuinten ennakkoratkaisupyyntöjen tekemistä koskevan muistion 20-24 kohtaan. Ennakkoratkaisupyyntöjen lyhyys on kiireellisessä tilanteessa tärkeää varsinkin, kun se osaltaan nopeuttaa menettelyä.

Yhteisöjen tuomioistuimen, kansallisen tuomioistuimen ja asianosaisten välinen yhteydenpito

12. Kansallisia tuomioistuinta, jotka esittävät pyynnön kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelystä, pyydetään ilmoittamaan kansallisen tuomioistuimen ja siinä vireillä olevan asian asianosaisten kanssa käytävää yhteydenpitoa varten sähköpostiosoite ja mahdollisesti faksin numero, jota yhteisöjen tuomioistuin voi käyttää, sekä kyseessä olevien asianosaisten edustajien sähköpostiosoitteet ja mahdollisesti faksin numerot.

13. Allekirjoitetun ennakkoratkaisupyyntöjen jäljennös voidaan toimittaa kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelystä esitetyn pyynnön kanssa etukäteen yhteisöjen tuomioistuimeen sähköpostin (ECJ-Registry@curia.europa.eu) tai faksin (+352 43 37 66) välityksellä. Ennakkoratkaisupyyntöjen ja kiireellisestä ennakkoratkaisumenettelystä esitetyn pyynnön käsittely voi alkaa heti, kun tällainen jäljennös on otettu vastaan. Kyseisten asiakirjojen alkuperäiskappale on kuitenkin toimitettava yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon mahdollisimman nopeasti.